

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 6C/231/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214202900
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2014:2214202900.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda samosudcom Michalom Novotným v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej: Fridrich Paľko, s.r.o., advokátka kancelária, Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žaloba o zaplatenie

- majetkovej škody 4.012,87 € a nemajetkovej ujmy 802,57 € vzniknutej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp. zn. 16 Er 604/2011,
- majetkovej škody 16.290,46 € a nemajetkovej ujmy 3.258,09 € vzniknutej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp. zn. 25 Er 792/2011,
- majetkovej škody 3.104,56 € a nemajetkovej ujmy 620,91 € vzniknutej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp. zn. 15 Er 1114/2011,
- majetkovej škody 977,58 € a nemajetkovej ujmy 195,52 € vzniknutej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp. zn. 23 Er 290/2011,
sa zamietla.

II. Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobami došlými 27. septembra 2012 pôvodne Okresnému súdu Galanta (neskôr v dôsledku vylúčenia sudcov Okresného súdu Galanta postúpenými tunajšiemu súdu a spojenými jeho uznesením č. k. 6 C 231/2014-55 na spoločné konanie) sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej zaplatenia náhrady škody a nemajetkovej ujmy vo výške uvedenej vo výroku rozsudku a tiež vydania medzitýmneho rozsudku, ktorým by sa deklarovalo porušenie jej práv. V žalobe predniesla, že ako veriteľka navrhla súdnemu exekútorovi JUDr. Rudolfovi Krutému vykonanie exekúcie voči viacerým svojim dlžníkom (uvedeným ďalej) na základe rozhodcovských rozsudkov vydaných stálym rozhodcovským súdom. Súdny exekútor požiadal Okresný súd Galanta ako exekučný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Hoci žiadosť spĺňala všetky zákonné náležitosti a súd mal podľa žalobkyne rozhodnúť o udelení poverenia do 15 dní od jej doručenia, rozhodol o ňom až po uplynutí tejto lehoty s výrazným omeškaním, hoci vec podľa nej nebola právne zložitá a nevyžadovala si spoluprácu s účastníkmi konania. Exekučný súd navyše žiadosť o udelenie poverenia zamietol potom, čo meritórne preskúmal rozhodcovský rozsudok (exekučný titul), hoci na to podľa žalobkyne nebol oprávnený. Podľa žalobkyne si tým súd v rozpore s princípom právnej istoty dotvoril svoje oprávnenie a zamedzil účinkom rozhodcovského rozsudku, ktoré sú postavené narovnež rozsudku všeobecného súdu. Tým, že exekučný odoprel exekúciu na základe rozhodcovského rozsudku, spôsobil nevyhnutnosť žalobkyninej pohľadávky - na jednej strane totiž existuje rozhodcovský rozsudok zakladajúci prekážku rei iudicatae vo vzťahu k ním priznanému nároku a tento rozsudok už nie je možné zrušiť, na druhej

strane sa žalobkyňa z tohto rozhodcovského rozsudku nemôže domôcť uspokojenia svojej pohľadávky. Konkrétne išlo o exekúcie voči povinným T. B. (žaloba pôvodne vedená na tun. súde pod sp. zn. 6 C 231/2014), R. L. (pôvodne pod sp. zn. 9 C 203/2014), R. F. (pôvodne pod sp. zn. 9 C 213/2014) a Q. K. (pôvodne sp. zn. 9 C 228/2014). Postup Okresného súdu Galanta ako exekučného súdu v týchto veciach považovala žalobkyňa za nesprávny úradný postup v zmysle § 10 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov, v dôsledku ktorého jej vznikla majetková škoda vo výške istiny s príslušenstvom, ktorú jej priznal rozhodcovský rozsudok, no ktorú žalobkyňa nemôže vymôcť, a nemajetková ujma, ktorú žalobkyňa vyčíslila v peniazoch na 20 % uplatňovanej majetkovej škody. Dôvody na náhradu nemajetkovej ujmy videla žalobkyňa v tom, že oneskorené zamietnutie žiadosti o udelenia poverenia jej znemožnilo včas realizovať kroky na mimosúdne vymoženie svojich nárokov. Jej právu tak nebola poskytnutá súdna ochrana v zákonom predpokladanej kvalite a peňažná náhrada nemajetkovej ujmy je tak jedinou vhodnou satisfakciou. Svoje nároky uplatnila voči žalovanej v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, tá však do dňa podania žaloby nereagovala.

2. Žalovaná vo svojom obsiahlom vyjadrení (z ktorého súd vyberá len časti relevantné pre toto konanie) žiadala o zamietnutie žalôb v celom rozsahu. Pritom predovšetkým namietla, že žaloby (ktorých žalobkyňa podala niekoľko desiatok tisíc v celej SR) sú zmätočné s nesprávne označenými údajmi o exekučných konaniach, v dôsledku čoho žiadala o ich odmietnutie. Rovnako podľa žalovanej nebol jasný ani titul uplatňovaných nárokov. Žalovaná priznala, že žiadosť o predbežné prerokovanie uplatnených nárokov bola podaná 23. apríla 2012, no žalobkyňa pri predbežnom neposkytla potrebnú súčinnosť a fakticky tento proces zmarila. Žalovaná tak nároky nepovažuje za predbežne prerokované. Navyše, žaloby boli na súd podané už 27. septembra 2012, teda pred uplynutím zákonnej šesťmesačnej lehoty predbežného prerokovania, v dôsledku čoho boli podľa žalovanej podané predčasne. Žalovaná s odkazom na judikatúru tvrdila, že keďže predbežné prerokovanie nároku predstavuje hmotnoprávnu podmienku uplatnenia nároku na súde, predčasne podané žaloby majú byť zamietnuté.

Podľa žalovanej sa na rozhodovanie o udelení poverenia na základe rozhodcovského rozsudku nevzťahovala 15dňová lehota už od 1. júna 2010, v dôsledku čoho v tomto prípade nemožno postup súdu, ktorý túto lehotu nedodrжал, považovať za nesprávny úradný postup. Samotné zamietnutie žiadosti súdneho exekútora nemožno podľa žalovanej vôbec považovať za nesprávny úradný postup, pretože k zamietnutiu došlo rozhodnutím exekučného súdu a žalobkyňa by tak mohla uplatňovať náhradu škody jedine z titulu nezákonného rozhodnutia. To však predpokladá, aby také rozhodnutie bolo ako nezákonné zrušené alebo zmenené príslušným orgánom, čo sa v prerokovanej veci nestalo. Zamietnutie žiadosti o poverenie zo strany exekučného súdu bolo podľa žalovanej navyše aj správne, keďže bolo v súlade s judikatúrou Súdneho dvora EÚ. Konečne, podľa žalovanej sa zákonná 15dňová lehota vzťahovala len na vydanie poverenia, nie na zamietnutie žiadosti.

K tvrdeným prietahom v exekučných konaniach žalovaná predovšetkým namietla, že podľa zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2013 možno pri posudzovaní prietahov vychádzať len (zjednodušene povedané) z výsledkov konania o sťažnosti na prietahy pred príslušnými orgánmi. Žalobkyňa podľa žalovanej nepreukázala podanie sťažnosti na prietahy. Podľa žalovanej je navyše existenciu prietahov oprávnený posúdiť len orgán konajúci o sťažnosti na prietahy (predseda súdu, Ústavný súd SR), nie iný súd, keďže takýto postup by bol aj v rozpore s inštančným princípom v súdnictve, kedy by existenciu prietahov pred vyšším súdom preskúmaval nižší súd. V tejto súvislosti žalovaná namietla aj premlčanie tých nárokov, kde k uplynutiu 15dňovej lehoty pred 23. aprílom 2009. Žalovaná spochybnila aj výšku škody, keď predovšetkým spochybnila tvrdenie o nevyháateľnosti nárokov priznaných žalobkyňi rozhodcovskými rozsudkami, ktorých exekúcia bola exekučným súdom odopretá. Podľa žalovanej takéto rozhodcovské rozsudky nebránia uplatneniu nárokov voči dlžníkom iným spôsobom (v občianskom súdnom konaní). Žalobkyňa navyše nepreukázala ani dôvodnosť svojich nárokov, t. j. že by ich všeobecný súd skutočne priznal v rovnakej výške ako rozhodcovský súd. Žalobkyňa podľa žalovanej nepreukázala ani osobitné dôvody, kvôli ktorým by jej bolo treba priznať náhradu nemajetkovej ujmy, pričom žalovaná poukázala najmä na to, že žalobkyňa je právnická osoba, na ktorú nemožno automaticky vzťahovať takéto dôvody uplatňované pri fyzických osobách. Vo vzťahu k žalobkyňi pritom žalovaná osobitne poukázala na to, že žalobkyňa si uplatňovala pohľadávky voči spotrebiteľom na základe zmluvných podmienok, ktoré boli v rozpore s normami na ochranu spotrebiteľa, na čo upozornila aj Európska komisia vo svojom liste Slovenskej republike, ktorého kópiu žalobkyňa priložila. Uplatňovanie nároku na náhradu škody, ktorá mala vzniknúť v súvislosti s takto negatívne vnímanou podnikateľskou činnosťou žalobkyne, považuje žalovaná za rozporné s dobrými mravmi.

3. Súd nariadil na prerokovanie veci pojednávajúce (§ 115 ods. 1 O. s. p.), na ktoré predvolal obe účastníčky. Žalovaná sa ospravedlnila, o odročenie však nežiadala a súhlasila s pojednávaním v jej neprítomnosti. Žalobkyňa naproti tomu žiadala odročiť pojednávajúce kvôli údajnej kolízii s termínmi pojednávajúce jej právneho zástupcu na Okresnom súde Vranov nad Topľou, pričom so substitučným zastúpením nesúhlasila. Súd túto žiadosť zamietol a pojednával v neprítomnosti žalobkyne, pretože:

a) žiadosť o odročenie nespĺňala náležitosti § 119 ods. 1 O. s. p. (najmä v nej nebolo uvedené, kedy sa žalobkyňa dozvedela o termíne pojednávajúce na Okresnom súde Vranov nad Topľou),

b) žalobkyňa v nej neuviedla, že sa uvedených pojednávajúce aj naozaj zúčastní (ako súd neskôr zistil, právny zástupca žalobcu sa rovnako ospravedlnil z pojednávajúce Okresného súdu Vranov nad Topľou práve s odkazom na nariadené pojednávajúce pred tunajším súdom),

c) žalobkyňa neuviedla, či a prečo nie je možné zastúpenie druhým konateľom právneho zástupcu žalobcu [súd pripomína, že advokátska kancelária Fridrich Paľko, s.r.o., ako jedna z foriem výkonu advokácie má podľa obchodného registra dvoch spoločníkov a konateľov, ktorí sú vždy ex lege oprávnení konať v jej mene samostatne (§ 15 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v znení neskorších predpisov), takže pri zastúpení jedného konateľa druhým nejde o substitúciu, ale stále o konanie v mene primárneho zástupcu - Fridrich Paľko, s.r.o.], a

d) kolízia pojednávajúce v prerokúvaných veciach musí ísť podľa názoru súdu na ťarchu právneho zástupcu, ktorý ako právnická osoba s dvoma advokátmi-konateľmi prevzal zastupovanie žalobkyne v obrovskom množstve konaní (súdu je z úradnej činnosti známe, že len na tunajšom súde ide o niekoľko stoviek konaní, v ktorých tento právny zástupca zastupuje žalobkyňu, a k tomu treba pripočítať i ďalšie konania, v ktorých zastupuje spoločnosť CD Consulting, s.r.o.), a ak žalobkyňa ako klient nesúhlasila so substitúciou, muselo mu byť zrejmé, že pracovná zaneprázdnenosť mu (osobne a bez substitúcie) nedovolí riadne chrániť a presadzovať práva klienta, v dôsledku čoho bol podľa § 21 písm. e) zákona č. 586/2003 Z. z. povinný (nie len oprávnený!) odmietnuť poskytnutie právnych služieb žalobkyňi. Ak sa pre ich poskytovanie za týchto okolností rozhodol, idú dôsledky s tým spojené na jeho vrub a tým na vrub žalobkyne, ktorá si musí procesné ujmy, ktoré jej tým môžu vzniknúť, uplatňovať voči svojmu právnenmu zástupcovi, nie voči súdu alebo druhému účastníkovi konania. Napokon, i žalobkyňa, ktorá poverila právneho zástupcu zastupovaním v obrovskom množstve svojich vecí, musí znášať následky svojho súčasného rozhodnutia odmietnuť substitúciu; právo účastníka na právnu pomoc advokáta totiž nemožno absolutizovať do tej miery, aby tým bolo prakticky znemožnené právo druhého účastníka na prerokovanie celej veci bez zbytočných prieťahov (čl. 48 ods. 2 ústavy). Práve taká situácia by však nastala, ak by súd akceptoval obrovské množstvo vecí a nesúhlas so substitúciou ako dôvod odročenia pojednávajúce, keďže vzhľadom na rozsah vecí, v ktorých žalobkyňa poverila svojho právneho zástupcu zastupovaním a v ktorých podľa jeho tvrdení nesúhlasila so substitúciou, by prakticky bolo možné pojednávať na celom území Slovenskej republiky súčasne len na dvoch súdoch v ten istý deň (keďže Fridrich Paľko, s.r.o., má len dvoch konateľov), čo pri počte niekoľko desaťtisíc vecí (konkrétne by podľa údajov obsiahnutých v znaleckom posudku č. 1/2014, pozri ďalej, malo ísť o približne 40 000 „obchodných prípadov“, teda vecí) na rôznych súdoch a optimálnom výkone 150 vecí týždenne na jednom súde by znamenalo, že o všetkých veciach by bolo možné rozhodnúť v horizonte dvoch až troch rokov, čo je z hľadiska práva žalovanej na prerokovanie týchto vecí bez zbytočných prieťahov neakceptovateľné.

4. Súd tak vykonal pojednávajúce v neprítomnosti oboch účastníkov. Na ňom vykonal dokazovanie obsahom exekučných spisov uvedených ďalej a znaleckým posudkom Znaleckého ústavu Ekonomickej univerzity v Bratislave č. 1/2014 zo 17. januára 2014 a v spojení s uznanými, resp. nespornými skutočnosťami (§ 120 ods. 3, § 153 ods. 1 O. s. p.) zistil tento

skutkový stav:

5. V pôvodnej veci 6 C 231/2014: Žalobkyňa uzavrela zmluvu o úvere s dlžníkom T. B., D.. Č.. XXXXXX/XXXX, ku ktorej dlžník žalobkyňi vystavil vlastnú zmenku. Keďže dlžník svoj záväzok neplnil, žalobkyňa uplatnila svoje nároky zo zmenky na Stálom rozhodcovskom súde pri spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s. Tento rozhodcovský súd konajúci rozhodcom JUDr. Miroslavom Ráčom vydal rozhodcovský rozsudok č. SR 13668/10, ktorým zaviazal dlžníka zaplatiť žalobkyňi sumu 1.1183,13 € so zmenkovým úrokom 0,25 % denne a zákonným úrokom 6 % ročne z tejto sumy a trovami konania. Žalobkyňa následne 7. apríla 2011 spísala u exekútora JUDr. Rudolfa Krutého návrh na vykonanie exekúcie, ku ktorému priložila tento rozhodcovský rozsudok a zmluvu o úvere. Na základe toho súdny exekútor 19. mája 2011 doručil Okresnému súde Galanta žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie

exekúcie, ktorú súd po vyžiadaní ďalších dokladov z rozhodcovského súdu uznesením č. k. 16 Er 604/2011-26 z 2. augusta 2011 zamietol. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 4. októbra 2011 potom, čo proti nemu žalobkyňa nepodala odvolanie.

6. V pôvodnej veci 9 C 203/2014: Žalobkyňa uzavrela zmluvu o úvere s dlžníkom R. L., D.. Č.. XXXXXX/XXXX, ku ktorej dlžník žalobkyni vystavil vlastnú zmenku. Keďže dlžník svoj záväzok neplnil, žalobkyňa uplatnila svoje nároky zo zmenky na Stálom rozhodcovskom súde pri spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s. Tento rozhodcovský súd konajúci rozhodcom JUDr. Michalom Rašlom vydal rozhodcovský rozsudok č. SR 15574/10, ktorým zaviazal dlžníka zaplatiť žalobkyni sumu 4.731,42 € so zmenkovým úrokom 0,25 % denne a zákonným úrokom 6 % ročne z tejto sumy a trovami konania. Žalobkyňa následne 28. apríla 2011 spísala u exekútora JUDr. Rudolfa Krutého návrh na vykonanie exekúcie, ku ktorému priložila tento rozhodcovský rozsudok a zmluvu o úvere. Na základe toho súdny exekútor 23. júna 2011 doručil Okresnému súdu Galanta žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorú súd po vyžiadaní ďalších dokladov z rozhodcovského súdu uznesením č. k. 25 Er 792/2011-26 z 28. februára 2012 zamietol. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 14. apríla 2012 potom, čo proti nemu žalobkyňa nepodala odvolanie.

7. V pôvodnej veci 9 C 213/2014: Žalobkyňa uzavrela zmluvu o úvere s dlžníčkou R. F., D.. Č.. XXXXXX/XXXX, ku ktorej dlžníčka žalobkyni vystavila vlastnú zmenku. Keďže dlžníčka svoj záväzok neplnila, žalobkyňa uplatnila svoje nároky zo zmenky na Stálom rozhodcovskom súde pri spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s. Tento rozhodcovský súd konajúci rozhodcom JUDr. Miroslavom Rácom vydal rozhodcovský rozsudok č. SR 01865/11, ktorým zaviazal dlžníčku zaplatiť žalobkyni sumu 1.010,87 € so zmenkovým úrokom 0,25 % denne a zákonným úrokom 6 % ročne z tejto sumy a trovami konania. Žalobkyňa následne 15. júna 2011 spísala u exekútora JUDr. Rudolfa Krutého návrh na vykonanie exekúcie, ku ktorému priložila tento rozhodcovský rozsudok a zmluvu o úvere. Na základe toho súdny exekútor 12. augusta 2011 doručil Okresnému súdu Galanta žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorú súd po vyžiadaní ďalších dokladov z rozhodcovského súdu uznesením č. k. 15 Er 1114/2011-37 z 18. októbra 2011 zamietol. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 20. januára 2012 potom, čo proti nemu žalobkyňa nepodala odvolanie.

8. V pôvodnej veci 9 C 228/2014: Žalobkyňa uzavrela zmluvu o úvere s dlžníčkou Q. K., D.. Č.. XXXXXX/XXXX, ku ktorej dlžníčka žalobkyni vystavila vlastnú zmenku. Keďže dlžníčka svoj záväzok neplnila, žalobkyňa uplatnila svoje nároky zo zmenky na Stálom rozhodcovskom súde pri spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s. Tento rozhodcovský súd konajúci rozhodcom JUDr. Miroslavom Rácom vydal rozhodcovský rozsudok č. SR 14216/10, ktorým zaviazal dlžníčku zaplatiť žalobkyni sumu 250 € so zmenkovým úrokom 0,25 % denne a zákonným úrokom 6 % ročne z tejto sumy a trovami konania. Žalobkyňa následne 24. februára 2011 spísala u exekútora JUDr. Rudolfa Krutého návrh na vykonanie exekúcie, ku ktorému priložila tento rozhodcovský rozsudok a zmluvu o úvere. Na základe toho súdny exekútor 15. marca 2011 doručil Okresnému súdu Galanta žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorú súd po vyžiadaní ďalších dokladov z rozhodcovského súdu uznesením č. k. 23 Er 290/2011-27 z 30. júna 2011 zamietol. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 20. augusta 2011 potom, čo proti nemu žalobkyňa nepodala odvolanie.

9. Spoločne k všetkým veciam: Žalobkyňa 23. apríla 2012 doručila žalovanej žiadosti o predbežné prerokovanie vyššie uvedených nárokov.

10. Zistený skutkový bezrozporne vyplýva z vykonaných dôkazov, hodnotených vo vzájomnej súvislosti (§ 132 O. s. p.). K skutkovému záveru o tom, že žalobkyňa podala žiadosti o predbežné prerokovanie uplatnených nárokov, dospel súd po uvážení viacerých skutočností: Predovšetkým, žalovaná (Ministerstvo spravodlivosti SR) uznalo, že mu bolo v krátkom časovom rozmedzí doručených niekoľko desiatok tisíc žiadostí o predbežné prerokovanie. Súd aj na základe skúseností s vecami prerokúvanými pred ním je presvedčený, že žalobkyňa svoje podania generuje z jednotnej počítačovej databázy vecí, čomu nasvedčujú mechanicky dopĺňané údaje do inak šablónovitých podaní a opakujúce sa rovnaké chyby (spôsobené zrejme nesprávnym nastavením pri tvorbe zostáv z tejto databázy). Na základe toho súd považuje za hraničiacu s istotou, že rovnakým spôsobom žalobkyňa generovala aj žiadosti o predbežné prerokovanie a že je teda takmer vylúčené, aby žalobkyňa tento nárok nebola uplatnila žiadosťou o predbežné prerokovanie. Z rovnakého dôvodu (presvedčenie na základe skutočností známych súdu z úradnej činnosti o spôsobe práce žalobkyne) súd zamietol návrh žalobkyne

na vykonanie dôkazu spismi Ministerstva spravodlivosti SR o predbežnom prerokovaní, keď takýto dôkaz nepovažoval za potrebný. Navyše by vykonávanie takéhoto dôkazu bolo aj zrejme nevhodné, keď žalovaná sama uvádza, že žiadostí bolo podaných niekoľko desiatok tisíc a najsť v nich práve tú týkajúcu sa tohto nároku by si zrejme vyžiadalo rezerváciu značných kapacít na strane žalovanej. Súd na tomto mieste len pripomína, že ak by nebol na základe iných dôkazov a skutočností známych z úradnej činnosti presvedčený o podaní žiadosti o predbežné prerokovanie, takýto dôkaz by musel vykonať. Treba totiž prisvedčiť žalobkyni, že nebolo jej povinnosťou vyhotovovať si kópie alebo archivovať doručky k podaným žiadostiam, keďže ich existenciu skutočne môže dokazovať spismi žalovanej. Za daných okolností (aj vzhľadom na celkový výsledok konania) by však takéto dokazovanie nebolo účelné.

Právne vec súd posúdil takto:

11. Žalovaná vznesla proti žalobám celý rad procesných námietok, a to najmä:

- nezrozumiteľnosť žalôb,
- nesprávne predbežné prerokovanie nárokov.

Podľa názoru súdu žaloby nemožno považovať za nerozrozumiteľné ani za zmätočné. Je pravdou, že sa v nich vyskytujú chyby (pravidelné uvádzanie jedného dátumu narodenia, nesprávne časové súvislosti exekučných konaní), no ako celok je z obsahu žalôb zrejme, v akom konaní a čím mala žalobkyni vzniknúť škoda a nemajetková ujma a v akej výške sa domáha ich náhrady. Trvať napr. striktnie na uvedení spisovej značky súdu za stavu, že sú známe spisová značka exekútora, údaje o povinnom, vymáhanom nároku či exekučnom titule by podľa názoru súdu bolo nadmerným formalizmom. Vzhľadom na to súd žaloby žalobkyne neodmietol, ale ich prerokoval meritórne.

Rovnako súd považoval žaloby za meritórne prerokovateľné aj čo do vymedzenia nároku. Nie je totiž povinnosťou žalobcu právne kvalifikovať svoj nárok, ale uviesť skutkové okolnosti, na ktorých ho zakladá (porov. napr. 5 Cdo 196/2009). Tieto náležitosti žaloba obsahovala (obsahovala popis úradného postupu - exekučného konania, ktorý bol podľa žalobkyne nesprávny, ako aj uvedenie toho, v čom je nesprávny) a je povinnosťou súdu právne tieto skutočnosti kvalifikovať a na základe toho o žalobe rozhodnúť.

Súd už skutkovo ustálil, že považuje žiadosť o predbežné prerokovanie nárokov za podanú 23. apríla 2012. V zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. (v znení účinnom do 31. decembra 2012, t. j. v čase podania žiadosti o predbežné prerokovanie a aj v čase uplynutia tam uvedenej lehoty) platilo, že príslušný orgán mal 6 mesiacov na to, aby uspokojil uplatnený nárok mimosúdne. Podľa názoru súdu z ustanovenia § 15, ani § 16 ods. 1 cit. zákona nemožno vyvodiť žiadne ďalšie náležitosti žiadosti o predbežné prerokovanie, ani žiadne ďalšie požiadavky na žiadateľa. Naopak, ustanovenie § 16 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v cit. znení zaväzuje každého na poskytnutie súčinnosti ústrednému orgánu pri predbežnom prerokovaní nároku. Zákon tak vytvára možnosti pre príslušný ústredný orgán, aby mohol sám a v potrebnom rozsahu vyšetriť všetky okolnosti potrebné pre uznanie či odmietnutie nároku na náhradu škody a podľa názoru súdu nemožno v tomto smere od poškodeného žiadať viac, než že opíše, akým konaním mu škoda mala vzniknúť a uplatňovanú výšku škody.

K predčasnosti žaloby súd považuje za potrebné predovšetkým uviesť, že aj rozhodnutia citované žalovanou vo vyjadrení preukazujú prekonanie pôvodne vysloveného názoru v judikáte R 28/1978 a neskôr v bode 1 judikátu R 20/1981, ktoré považovali predbežné prerokovanie nároku za podmienku konania v zmysle § 103 a 104 ods. 1 O. s. p., ktorej nedostatok je odstrániteľný. Súd sa stotožňuje s názorom, že nedostatok predbežného prerokovania je hmotnoprávnou podmienkou, a to totiž podmienkou žalovateľnosti nároku. Z ustanovenia § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. je totiž zrejme, že podaním žiadosti o predbežné prerokovanie začína plynúť šesťmesačná lehota na uspokojenie nároku. Citované ustanovenie je tak v podstate lex specialis k § 563 Občianskeho zákonníka o splatnosti nároku (porov. v tomto smere napr. aj rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Co 6/2010, citovaný v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 M Cdo 16/2011), ktorá v tomto prípade - na rozdiel od iných občianskoprávných záväzkov - nastáva až uplynutím šiestich mesiacov od výzvy veriteľa v podobe žiadosti o predbežné prerokovanie nároku.

Splatnosť záväzku je pritom predpokladom jeho žalovateľnosti. Pre posudzovanie podmienok žalovateľnosti záväzku je však v zmysle § 154 ods. 1 O. s. p. rozhodný stav v čase vyhlásenia rozsudku, nie v čase podania žaloby. Súdna prax už v súlade s týmto ustanovením dospela k záveru, že žalobe o splnenie záväzku možno vyhovieť vtedy, ak sa záväzok stal splatný až počas konania, keďže je to v súlade s cit. ustanovením O. s. p. (vyplýva to napr. z R 57/1968). Podľa názoru súdu nemožno pristupovať inak ani k posudzovaniu predbežného prerokovania nároku v zmysle § 15 a nasl. zákona č. 514/2003 Z. z. Nemožno totiž strácať zo zreteľa, že aj právny vzťah medzi štátom ako škodcom, resp. zodpovedným za konanie škodcu (orgánu verejnej moci), a poškodeným je vzťahom súkromnoprávnym

(občianskoprávnym, porov. § 25 ods. 1 zákona č. 514/2013 Z. z., tak výslovne aj R 26/2000). Predbežné prerokovanie nároku podľa § 15 a nasl. cit. zákona tak nie je žiadnym osobitným konaním, ale jednou z foriem uplatňovania pohľadávky (nároku), teda výzvy veriteľa (poškodeného) adresovanej dlžníkovi (zodpovednému za škodu) na jej splnenie, ktorou začína plynúť lehota na jej uspokojenie (čo možno nepriamo vyvodíť aj z cit. judikátu R 26/2000, ktorý uznal náklady predbežného prerokovania za civilné príslušenstvo nároku v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

V tu prerokúvaných veciach súd ustálil, že žiadosti o predbežné prerokovanie nárokov boli žalovanej podané 23. apríla 2012. Aj keď treba uznať, že k 27. septembru 2012 neuplynula ešte šesťmesačná lehota ustanovená v § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., uplynula najneskôr v októbri 2012, teda celkom zreteľne pred dňom vyhlásenia tohto rozsudku.

Vzhľadom na uvedené dôvody súd nepovažoval námietky žalovanej vo vzťahu k nesprávnemu predbežnému prerokovaniu, resp. predčasnosti žaloby za opodstatnené.

12. Po preskúmaní týchto námietok mohol súd pristúpiť k meritórnemu posúdeniu otázky, či je daná zodpovednosť žalovanej za škodu spôsobenú tým skutkovým dejom, ktorý žalobkyňa vytýka, teda postupom Okresného súdu Galanta v skôr označených exekučných konaniach. V zmysle konštantnej judikatúry je všeobecným predpokladom zodpovednosti za škodu 1. existencia nezákonného rozhodnutia (tak ako ho vymedzuje zákon) alebo nesprávneho úradného postupu, 2. vznik škody u poškodeného a 3. príčinná súvislosť medzi nimi.

13. Už z ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2012 zreteľne vyplýva, že tento zákon rozlišuje celkovo štyri druhy zodpovednosti označovanej spoločne ako „zodpovednosť za škodu pri výkone verejnej moci“, z ktorých sp v prerokúvanej veci relevantné dva: zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Zo systematiky § 5 a 6 na jednej strane a § 9 cit. zákona na druhej strane je zrejmé, že predpoklady týchto druhov zodpovednosti sú upravené odlišne. Najpodstatnejším rozdielom, ktorý ešte bude bližšie analyzovaný, je, že v prípade nezákonného rozhodnutia zákon zásadne (výnimkou je § 6 ods. 4 cit. zákona) vylučuje z právomoci súdu posudzovanie otázky nezákonnosti rozhodnutia ako prejudiciálnej otázky (porov. § 6 ods. 1 a 3 cit. zákona ako lex specialis k § 135 ods. 2 O. s. p.) a vyžaduje jeho zmenu alebo zrušenie na to príslušným (kompetentným) orgánom (§ 6 ods. 1 cit. zákona), kým v prípade nesprávneho úradného postupu zákon takúto podmienku neupravuje. Preto je vždy dôležité rozlíšiť, či určitá žalobcom tvrdená škoda je dôsledkom určitého rozhodnutia, alebo len dôsledkom úradného postupu bez vydania rozhodnutia. Touto otázkou sa obsiahlo zaoberal Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 6 Cdo 250/2010, v ktorom okrem iného vyslovil tieto závery použiteľné aj v prerokúvanej veci:

„Nevyhnutnou podmienkou zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím... je existencia rozhodnutia, ktorým v konkrétnej veci štátny orgán aplikuje pravidlo právnej normy na ním posudzovaný prípad a rozhoduje tak o právach a povinnostiach individuálnych subjektov. ... je nevyhnutnou podmienkou zodpovednosti štátu, aby bolo právoplatné alebo bez ohľadu na právoplatnosť vykonateľné rozhodnutie ako nezákonné zrušené či zmenené. Vznik zodpovednosti štátu ... teda predpokladá zistenie, že rozhodnutie bolo nezákonné a odstránenie (zrušenie) nezákonného rozhodnutia, lebo inak by sa súčasťou existenciou nezákonného rozhodnutia a rozhodnutia priznávajúceho zodpovednostný nárok na základe jeho nezákonnosti vytvoril nekonsolidovaný právny stav. ...

Druhá forma objektívnej zodpovednosti štátu je spojená s nesprávnym úradným postupom, ktorým je porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre postup štátneho orgánu pri jeho činnosti. Ide spravidla o postup, ktorú činnosťou nesúvisí. I keď podľa uvedených ustanovení nie je vylúčená zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom vykonávaným v rámci činnosti rozhodovacej, je pre túto formu zodpovednosti určujúce, že úkony tzv. úradného postupu samy o sebe k vydaniu rozhodnutia nevedú a ak je rozhodnutie vydané, bezprostredne sa v jeho obsahu neodráža.... Pokiaľ ale orgán štátu zisťuje podmienky a predpoklady pre vydanie rozhodnutia, za tým účelom zhromažďuje podklady (dôkazy), hodnotí zistené skutočnosti, tieto právne posudzuje a pod., ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutia; prípadné nesprávosti či vady pri zisťovaní podkladov a pri ich posudzovaní sa potom prejavujú práve v obsahu rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti štátu môžu byť hodnotené len (ako nezákonné rozhodnutie, pozn.). Za nesprávny úradný postup... teda nie je možné považovať pochybenie a nedostatky spočívajúce v tom, že štátny orgán pred svojím rozhodnutím nesprávne vyhodnotil podmienky jeho vydania a že v dôsledku toho je ním vydané

rozhodnutie nesprávne a nemalo byť vydané, prípadne že malo byť vydané v inej podobe či za iných okolností.“

14. Žalobkyňa vo svojej žalobe vo vzťahu k tvrdenej majetkovej škode uviedla, že táto vznikla v dôsledku zamietnutia návrhu na vydanie poverenia súdnemu exekútorovi, pričom exekučný súd podľa nej nesprávne obsahovo preskúmaval vydané exekučné tituly - rozhodcovské rozsudky. V tomto smere však treba v súlade so stanoviskom žalovanej uviesť, že podľa § 44 ods. 2 predposlednej a poslednej vety Ex. por. v znení účinnom od jeho počiatku až dodnes o zamietnutí žiadosti o vydanie poverenia súdnemu exekútorovi rozhoduje exekučný súd uznesením, teda rozhodnutím, voči ktorému je okrem toho prípustné odvolanie. Ak teda exekučný súd pri posudzovaní žiadosti súdneho exekútora zhromažďoval podklady a právne uvažoval nad tým, ako kvalifikovať predložený exekučný titul (rozhodcovský rozsudok), nemožno túto jeho činnosť posudzovať ako úradný postup na účely zákona č. 514/2003 Z. z., pretože sa v konečnom dôsledku prejavil v rozhodnutí exekučného súdu - uznesení o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora. Teda nie samotný postup exekučného súdu, ktorým si zhromažďoval podklady, skutkovo a právne posudzoval exekútorovu žiadosť, ale až (právoplatné) zamietnutie žiadosti spôsobilo, že v exekúciu na základe rozhodcovského rozsudku znejúceho v prospech žalobkyne nebolo možné vykonať, resp. v nej pokračovať. Pre vznik (tvrdenej) škody v podobe nevymáhateľnosti priznaného nároku tak nebol kauzálny samotný postup exekučného súdu, ale až uznesenie zamietajúce žiadosť súdneho exekútora (porov. aj 1 Cdo 129/2008).

15. Nároky žalobkyne uplatnené z tohto dôvodu, teda z dôvodu (údajne nesprávneho) zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovských rozsudkov rozhodcov JUDr. Michala Rašlu alebo JUDr. Miroslava Ráca (Stály rozhodcovský súd pri Slovenskej rozhodcovskej, a.s.), teda treba posudzovať ako nároky na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, a to nezákonnými uzneseniami Okresného súdu Galanta ako exekučného súdu o zamietnutí týchto žiadostí. V takom prípade je však súd povinný skúmať splnenie podmienky § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., a to, či bolo rozhodnutie zmenené alebo zrušené príslušným orgánom pre nezákonnosť. Zo zisteného skutkového stavu je zjavné, že tieto rozhodnutia sú v príslušných exekučných spisoch vedené ako právoplatné. Žalobkyňa pritom nenavrholala žiaden dôkaz na dokázanie toho, že uvedená podmienka je splnená, resp. že doložka právoplatnosti ako verejná listina je nesprávna. Za týchto okolností tak súd musel vychádzať z jej obsahu a predpokladať, že to, čo je v nej uvedené, je pravdivé (§ 134 O. s. p.).

16. Už len na dôvažok možno doplniť, že žalobkyňa nevyvrátila ani obsah exekučných spisov, z ktorých je zjavné, že ona sama proti týmto uzneseniam nepodalala odvolanie, hoci jej to umožňoval § 44 ods. 2 Ex. por. Uplatnenie riadneho opravného prostriedku je však ďalšou podmienkou (logicky súvisiacou s predchádzajúcou) vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (porov. § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.). Žalobkyňa pritom ani netvrdila, že by jej prípady boli hodné osobitného zreteľa v zmysle poslednej vety citovaného odseku.

17. Podľa názoru súdu nie je v prerokovanej veci použiteľná ani posledná výnimka z požiadavky zrušenia alebo zmeny rozhodnutia ako nezákonného, a to je prekročenie právomoci orgánu pri jeho vydaní (§ 6 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z.). Postup exekučného súdu, ktorý preskúmava spôsobilosť rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu, je v súlade s ustanoveniami § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, ako aj s ustanovením § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, ak sa vykladajú teleologicky vo vzájomnej súvislosti. Ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. totiž celkom zreteľne umožňuje exekučnému súdu v určitej obmedzenej miere preskúmať rozhodcovský rozsudok, keďže len tak (jeho preskúmaním) môže exekučný súd dospieť k záverom, ktoré v zmysle citovaného ustanovenia umožňujú zastavenie výkonu takého rozhodcovského rozsudku. Správnosť tohto postupu napokon potvrdzuje i judikatúra Najvyššieho súdu SR, na ktorú tunajší súd v záujme stručnosti len odkazuje (R 46 a 47/2012).

18. Vzhľadom na to súd dospel k záveru, že žaloba žalobkyne, pokiaľ sa ňou domáha náhrady majetkovej škody z nesprávneho úradného postupu (spočívajúceho v zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) v konaniach Okresného súdu Galanta vymedzených vo výroku tohto rozsudku, je nedôvodná, pretože nie sú splnené podmienky vzniku takéhoto nároku. Ďalšími námietkami žalovanej ohľadom vzniku škody sa tak vôbec nebolo potrebné zaoberať.

19. Zostáva tak posúdiť dôvodnosť tej časti nároku, ktorú žalobkyňa zakladá na nedodržaní zákonom ustanovenej 15dňovej lehoty na rozhodnutie o žiadosti o vydanie poverenia, resp. na tvrdených prietahoch v konaní.

20. Ustanovenie § 9 zákona č. 514/2013 Z. z. síce nedefinuje pojem nesprávneho úradného postupu, príkladmo však vypočítava určité konania orgánov verejnej moci, ktoré možno za nesprávny úradný postup považovať. Podľa cit. ustanovenia sa tak za nesprávny úradný postup považuje aj porušenie povinnosti vydať rozhodnutie (v) zákonom ustanovenej lehote alebo zbytočné prietahy v konaní. Nedodržanie lehoty a zbytočné prietahy sú tak dva osobitné druhy nesprávneho úradného postupu a ich existenciu treba posúdiť osobitne.

21. Podľa § 44 ods. 2 druhej vety Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. mája 2010 platilo, že ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Zákonom č. 144/2010 Z. z. bola táto veta s účinnosťou od 1. júna 2010 doplnená o dôvetok „táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d)“. Exekučným titulom podľa § 41 ods. 2 písm. c) Ex. poriadku sa podľa znenia účinného do 31. mája 2011 rozumeli vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských komisií a zmiery nimi schválené. Žalobkyňa vo svojej žalobe tvrdí, že v tomto písme nešlo o rozhodcovské rozsudky, ale o rozhodnutia komisií podľa predošlých predpisov o rozhodovaní pracovnoprávných sporov. Podľa názoru súdu však tomuto stanovisku nemožno prisvedčiť.

Je pravdou, že znenie ustanovenia § 41 ods. 2 písm. c) Ex. por. v znení účinnom do 31. mája 2011 je z hľadiska terminológie používanej v zákone č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní mätúce („rozhodcovská komisia“ vs. „rozhodcovský súd“), čoho dôvodom je zrejme doslovné prebratie ustanovení bývalého § 274 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. septembra 1995 upravujúceho takzvané iné tituly výkonu rozhodnutia. Žalobkyňa však opomína, že ňou citované ustanovenie § 207 ods. 1 Zákonníka práce č. 65/1965 Zb., ktoré zakladalo právomoc rozhodcovskej komisie rozhodovať spory v pracovnoprávných vzťahoch, bolo zrušené zákonom č. 3/1991 Zb. už s účinnosťou od 1. februára 1991. Podľa súdu nemožno predpokladať, že by zákonodarca v právnom predpise z roku 1995 (Exekučný poriadok) vyhlásil za exekučné tituly rozhodnutia orgánov, ktorých právomoc zanikla už štyri roky predtým (porov. čl. 5 ods. 3 zákona č. 3/1991 Zb.). Navyše treba dať za pravdu žalovanej, pokiaľ poukazuje na autentický výklad zákonodarcu vo vzťahu k § 41 ods. 2 písm. c) a d) Ex. por. Čl. III bod 2 zákona č. 144/2010 Z. z., ktorým sa novelizoval § 44 ods. 2 Ex. por. o dôvetok citovaný vyššie, bol do tohto zákona včlenený v procese prerokovania v Národnej rade SR v rámci spoločnej správy výborov. V odôvodnení tohto bodu v spoločnej správe výborov sa uvádza doslovne toto (zvýraznenie pridané): „Prax ukázala, že lehota na poverenie exekútora v prípadoch, ak exekučným titulom je notárska zápisnica alebo rozhodcovský rozsudok bola výraznou prekážkou na to, aby súdy mohli objektívne posúdiť zákonnosť exekúcie, najmä v prípade existencie dôvodov podľa § 45 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z.“ Podľa názoru súdu z citovanej časti odôvodnenia zreteľne vyplýva, že účelom doplnenia § 44 ods. 2 Ex. por. bolo odstránenie lehoty na rozhodovania o vydaní poverenia v tých prípadoch, kedy bol exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, a že práve tento účel bol v texte zákona doplnený nie slovným označením tohto exekučného titulu („rozhodcovský rozsudok“), ale odkazom na § 41 ods. 2 písm. c) Ex. por. Za týchto okolností je súd presvedčený, že najneskôr týmto okamihom zákonodarca prejavil jednoznačnú vôľu podradiť pod pojem „vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských komisií“ rozhodcovské rozsudky v zmysle zákona č. 244/2002 Z. z. Z toho potom vyplýva, že je opodstatnená námietka žalovanej, že 15dňová lehota ustanovená v § 44 ods. 2 Ex. por. na vydanie poverenia sa na rozhodcovské rozsudky nevzťahovala už od 1. júna 2010, a nie až od 1. júna 2011, ako to tvrdí žalobkyňa.

22. V prerokovanej veci bolo skutkovo zistené, že súdny exekútor v konaniach, z ktorých žalobkyňa odvodzovala vznik škody, podal v dvoch prípadoch žiadosti o vydanie poverenia až po 1. júni 2010 (konkrétne 15. marca 2011 a 19. mája 2011) a v dvoch dokonca až po 1. júni 2011, kedy už v § 41 ods. 2 písm. c) Ex. por. bol výslovne zmienený rozhodcovský rozsudok (konkrétne 23. júna 2011 a 12. augusta 2011), v dôsledku čoho sa na konanie exekučného súdu vôbec nevzťahovala uvedená zákonná lehota. V konaní Okresného súdu Galanta tak nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu v podobe nevydania rozhodnutia v zákonom ustanovenej lehote.

23. To samozrejme bez ďalšieho nevyklučuje možnosť, že by v tomto konaní došlo k prietahom. V tejto súvislosti sa však súd nestotožňuje s námietkou žalovanej, že nie je v právomoci súdu konajúceho o nároku podľa zákona č. 514/2003 Z. z. posúdiť otázku, či v inom súdnom konaní došlo či nedošlo k prietahom v konaní.

24. Je pravdou, že podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2013 platí, že pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Podľa názoru súdu sa však nároky žalobkyne, ktoré odvodzuje z nesprávneho úradného postupu v rokoch 2010 a 2011, musia spravovať právnu normou obsiahnutou v § 9 cit. zákona v tom znení, aké bolo účinné do 31. decembra 2012. Opačný postup by podľa názoru súdu znamenal neprípustnú retroaktivitu, pretože žalobkyňa v čase, kedy k nesprávnemu úradnému postupu malo dochádzať, nemohla nijako predpokladať (§ 9 cit. zákona to na rozdiel od § 6 ods. 1 a 2 nevyžadoval), že na uplatnenie nároku na náhradu škody musí využiť dostupné prostriedky nápravy v podobe sťažnosti predsedovi súdu či sťažnosti Ústavnému súdu SR. Späťne pritom žalobkyňa tieto sťažnosti podať nemôže. Žalobkyňa tak v roku 2010 a 2011 postupovala s dôverou v existujúci právny stav, ktorý podanie takýchto sťažností nevyžadoval, a preto nemôže byť následnou zmenou právnej úpravy účinnou od 1. januára 2013 v tejto dôvere bezdôvodne sklamaná.

25. Znenie § 9 ods. 1 cit. zákona účinné do 31. decembra 2012 tak neobsahovalo žiadnu požiadavku, aby existencia prietahov bola deklarovaná iným príslušným orgánom. To ostro kontrastuje s už citovanými ustanoveniami § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré v prípade nezákonného rozhodnutia výslovne požadovali, aby nezákonnosť bola vyslovená príslušným orgánom, a tým túto otázku výslovne vylučovali z posúdenia súdom pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Podľa názoru súdu tak treba vychádzať z názoru, že ak by zákonodarca skutočne chcel vylúčiť, aby si súd mohol otázku zbytočných prietahov v konaní (ktoré sú v § 9 ods. 1 výslovne uvedené ako jeden druh nesprávneho úradného postupu, pričom nie je nijako obmedzené, že by malo ísť len o prietahy v správnom či nesúdnom konaní) posúdiť ako otázku predbežnú, bol by do § 9 už v znení do 31. decembra 2012 zaradil podobné ustanovenie, aké je obsiahnuté v § 6 ods. 1 cit. zákona. Tým, že tak neurobil (a že tak urobila až novela v roku 2012 účinná od 1. januára 2013) podľa názoru súdu odôvodňuje záver, že skúmanie otázky, či v súdnom konaní dochádzalo k zbytočným prietahom, do 31. decembra 2012 z právomoci súdu vylúčené nebolo.

Taký záver napokon vyplýva aj z § 135 ods. 1 a 2 O. s. p., ktoré výslovne vylučujú, aby si súd ako prejudiciálnu otázku posúdil trestnosť činu a vinu páchatel'a, osobný stav, vznik a zánik spoločnosti a zápis základného imania. Odsek 2 tohto paragrafu naopak výslovne ustanovuje, že všetky ostatné otázky, o ktorých patrí rozhodnúť inému orgánu, si súd môže posúdiť sám. Súd si tak napríklad môže posúdiť otázku právoplatnosti súdneho rozhodnutia (v rámci čoho môže napríklad aj preskúmať otázku zákonnosti doručovania) či obsahovej vykonateľnosti súdneho rozhodnutia, vrátane rozhodnutia odvolacieho či dovolacieho súdu, pričom o tomto oprávnení súdu neboli v súdnej praxi nikdy pochybnosti (ustálená judikatúra, porov. za všetky napr. judikáty R 21/1981 alebo R 27/1984). Pritom § 159 ods. 2 O. s. p. vyhlasuje výrok právoplatného rozsudku za záväzný pre každý orgán, teda aj pre súd rozhodujúci o zastavení exekúcie; napriek tomu judikatúra opísanú prieskumnú právomoc exekučnému súdu priznáva. Naopak, žiaden právny predpis neustanovuje, že by bol priebeh iného súdneho konania nepreskúmateľný iným súdom. Odlišný je samozrejme účel a povaha tohto prieskumu.

26. Tým sa nevytvára, ako sa mylne domnieva žalovaná, akási absurdná situácia spočívajúca jednak v tom, že „nižšie“ súdy by preskúmavali postup súdov vyšších, a jednak v tom, že by existovalo viacero orgánov oprávnených preskúmať prietahy. Takmer vždy existuje „viacero orgánov“, ktoré sú oprávnené riešiť určitú otázku, pretože z ustanovenia § 135 ods. 2 O. s. p., že súd je oprávnený riešiť otázku, o ktorej inak patrí rozhodnúť inému orgánu. Vždy tak existuje minimálne iný príslušný orgán a súd. Podstatným rozdielom medzi nimi je však práve v tom, že súd je oprávnený riešiť danú otázku vždy

len ako otázku prejudiciálnu (predbežnú), teda nikdy nie vo výroku svojho rozhodnutia záväzne pre iné osoby než pre účastníkov. Tak je tomu aj pri posudzovaní existencie zbytočných prieťahov v súdnom konaní: súd konajúci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nemá právo výrokom deklarovať, že k prieťahom dochádza alebo došlo, a už vôbec nie nariadiť opatrenia na ich odstránenie (čo patrí predsedovi súdu alebo Ústavnému súdu SR), ale vždy len posúdiť si ich existenciu ex post ako prejudiciálnu otázku pri posudzovaní, či je splnený jeden z predpokladov náhrady škody podľa uvedeného zákona - nesprávny úradný postup. Celá koncepcia zákona č. 514/2003 Z. z. ako zákona o náhrade škody je postavená na poskytnutí prostriedkov následnej reparácie, resp. satisfakcie za už nastalé porušenia práva, nie dozorných (dohľadových) prostriedkov umožňujúcich zasahovať do prebiehajúcich konaní. Jediné Ústavný súd SR alebo predseda súdu je oprávnený autoritatívne (vo výroku svojho rozhodnutia) deklarovať, že k prieťahom dochádza, a nariadiť v prebiehajúcim konaní opatrenia na ich odstránenie; naopak, ani jednému z nich nepatrí právo odškodniť sťažovateľa za utrpenu škodu (účel primeraného finančného zadosťučinenia v peniazoch, o ktorom môže Ústavný súd SR rozhodnúť, nie je nahrádzať škodu). Právomoc Ústavného súdu SR a tiež predsedu súdu je daná len v prebiehajúcich konaniach (konštantná judikatúra ÚS SR, napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 104/03, vo výsledku zhodne aj I. ÚS 235/03, č. 352/2003 ZNaU, I. ÚS 6/03, I. ÚS 16/04, z posledného obdobia potom napríklad III. ÚS 557/2013 a IV. ÚS 307/2013). Naopak, právomoc súdu konajúceho podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je daná až ex post, po vzniku škody, ku ktorej dochádza až v dôsledku (teda aj v časovej následnosti) po nesprávnom úradnom postupe, teda ex post. Z uvedených dôvodov neobstojí ani námietka žalovanej, že by Ústavný súd SR musel sťažnosti na prieťahy odmietiť kvôli subsidiarite všeobecného súdu - tým, že v právomoci všeobecného súdu nie je deklarovať porušenie práva a urobiť opatrenia na odstránenie ďalšieho porušovania, ale len rozhodnúť o nahradení vzniknutej škody (na čo zasa nie je daná právomoc Ústavného súdu SR), je právomoc Ústavného súdu SR v konaní podľa čl. 127 Ústavy SR a všeobecných súdov v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. v skutočnosti komplementárna, nie vo vzťahu subsidiarity. Pokiaľ ide o námietku narušenia inštančného usporiadania súdov, súd poukazuje na to, že medzi súdmi (na rozdiel od orgánov verejnej správy) neplatí vo všeobecnosti princíp subordinácie. Inak povedané, vyššie súdy nie sú vo všeobecnosti nadriadené nižším, pretože Ústava SR v čl. 144 ods. 1 vyhlasuje všetkých sudcov (bez rozdielu druhu súdu) za nezávislých a viazaných jedine zákonom, nie pokynmi vyšších súdov. Prvok nadriadenosti a podriadenosti sa prejavuje len v konkrétnej rozhodovanej veci v podobe viazanosti názorom vyššieho súdu, a aj to v rozsahu ustanovenom zákonom (napr. § 226 O. s. p.). Súd už vyššie uviedol príklady, kedy nižšie súdy (napríklad exekučné) môžu preskúmať postup (doručovanie) alebo rozhodnutie súdov vyšších, čo v doterajšej praxi nikdy nenarazilo na zásadnejší nesúhlas alebo problém.

27. Na základe toho súdu dospel k záveru, že nie je vylúčené z jeho právomoci preskúmať otázku, či existovali prieťahy v konaní Okresného súdu Galanta ako exekučného súdu pri rozhodovaní o žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovských rozsudkov v prospech žalobkyne ako oprávnenej. V súlade s judikatúrou Ústavného súdu SR treba pri posudzovaní otázky, či došlo k prieťahom, skúmať tri otázky:

- a) povahu (zložitost) veci,
- b) správanie účastníkov,
- c) postup súdu.

28. V prerokúvanej veci šlo o exekúcie na základe rozhodcovských rozsudkov vydaných stálym rozhodcovským súdom voči spotrebiteľom, a to na základe rozhodcovskej doložky obsiahnutej v zmluve o úvere so spotrebiteľom. Vzhľadom na to, že takéto doložky sa môžu považovať za neprijateľné podmienky v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a tiež vzhľadom na relatívne turbulentný vývoj judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vo veciach ochrany spotrebiteľa v danom období (porov. rozsudky citované aj v zamietavých uzneseniach Okresného súdu Galanta) nemožno podľa názoru tunajšieho súdu uvedené veci považovať za právne úplne jednoduché, pretože až do daného času ešte netvoril prieskum rozhodcovských rozsudkov úplne obvyklú a bežnú súčasť agendy exekučných súdov pri rozhodovaní o žiadosti o povolenie exekúcie. To sa prejavovalo najmä požiadavkou na predkladanie spisov rozhodcovských súdov, ich preskúmaním a pod.

29. Správanie účastníkov síce k dĺžke konanie samo osebe neprispelo, podľa názoru súdu si však žalobkyňa musela byť vedomá, že štát (okresný súd) nemôže mať kapacity na to, aby v krátkom čase spracoval tak obrovské množstvo žiadostí jedného subjektu. Z obsahu exekučných spisov je pritom zrejmé, že minimálne súdny exekútor musel byť na takýto nápad pripravený, čo sa prejavuje

napríklad tým, že na zápisniciach, do ktorých bol spísaný návrh na vykonanie exekúcie, je jeho podpis pripojený len formou podpisovej pečiatky alebo naskenovaného faksimile, nie originálne. Je síce pravdou, že je povinnosťou štátu zabezpečiť, aby bola spravodlivosť poskytnutá včas, pričom personálne a materiálne problémy na jeho strane spravidla nie sú dôvodom, ktorý by ospravedlnil porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Podľa názoru súdu však uvedené zásady platia pre štandardné situácie, kedy účastník obracajúci sa na súd so svojou vecou nemá dôvod sa zaujímať o pripravenosť súdu na poskytnutie súdnej ochrany v jeho veci. No v prípade, ak sa jedna osoba v priebehu krátkeho času obráti na súdy s enormným množstvom nových návrhov, sa v rámci prevencie (§ 417 ods. 1 Občianskeho zákonníka) musí zaujímať o to, či a v akých podmienkach je súd jeho podania schopný vybaviť, a je povinný akceptovať, že vybavenie jeho vecí nemusí byť tak promptné, ako vybavovanie vecí iných navrhovateľov. Súd je totiž povinný zabezpečiť okrem iného rovnaký prístup k spravodlivosti pre všetkých a žalobkyňa nemohla očakávať, že súd promptne vybaví všetky jej veci na úkor všetkých ostatných.

30. I napriek tomu však podľa názoru tunajšieho súdu nemožno postup Okresného súdu Galanta v exekučných konaniach vymedzených vo výroku považovať za poznačený zbytočnými prieťahmi. Súd pritom poukazuje na judikatúru Ústavného súdu SR, podľa ktorej sa dokonca ojedinelá nečinnosť v období niekoľko mesiacov nekvalifikuje ako zbytočné prieťahy v konaní (porov. napr. IV. ÚS 388/04, III. ÚS 68/09, III. ÚS 279/2013 a v nich citované rozhodnutia). Zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že o žiadosti vo veci sp. zn. 16 Er 604/2011 podanej 19. mája 2011 rozhodol súd 2. augusta 2011, vo veci sp. zn. 25 Er 792/2011 podanej 23. júna 2011 rozhodol súd 28. februára 2012, vo veci sp. zn. 15 Er 1114/2011 podanej 12. augusta 2011 rozhodol súd 18. októbra 2011 a vo veci sp. zn. 23 Er 290/2011 podanej 15. marca 2011 rozhodol súd 30. júna 2011. Celková dĺžka konania tak vo všetkých prípadoch dosahovala medzi 2 až 7 mesiacmi, v rámci ktorých súd obstaral spisy rozhodcovského súdu, preskúmal ich a vypracoval písomné uznesenie. V takýchto konaniach je tak možné identifikovať nanajvýš ojedinelé prieťahy v trvaní niekoľkých týždňov a tieto nemožno kvalifikovať ako prieťahy „zbytočné“ v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.

31. Vzhľadom na to súd dospel k záveru, že v uvedených exekučných konaniach sa Okresný súd Galanta nedopustil nesprávneho úradného postupu v podobe „zbytočných prieťahov v konaní“ v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., čím nie je daný prvý predpoklad zodpovednosti žalovanej za škodu, ktorá mala žalobkyni vzniknúť. Súd sa preto nemal dôvod zaoberať ani otázkami priznania náhrady nemajetkovej ujmy, ktorej sa žalobkyňa domáhala.

32. Na základe toho súd všetky žaloby v spojených konaniach zamietol (výrok I). Z procesného hľadiska súd len pripomína, že žalobkyňa sa domáhala okrem iného vydania medzitimného rozsudku [nie samostatného určovacieho výroku v zmysle § 80 písm. c) O. s. p.] o zodpovednosti žalovanej. Vydanie medzitimného rozsudku však z logiky veci prichádza do úvahy len v prípade, že súd žalobe vyhovie (najskôr deklaruje opodstatnenosť jej právneho základu, potom výšku plnenia). Ak súd dospeje k záveru, že už právny základ žaloby nie je opodstatnený, zamietne ju. Keďže v prerokovanej veci súd žaloby zamietol, nebol daný dôvod na rozhodnutie o základe veci medzitimným rozsudkom.

33. O náhrade trov rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 2 O. s. p. Pri vyhlásení rozsudku súd síce žalovanej náhradu trov priznal, pretože mala vo veci plný úspech, no keďže si ich náhradu v trojdňovej lehote nevyčísliła a zo spisu žiadne trovy nevyplývajú, v písomnom vyhotovení rozsudku jej žiadne trovy nepriznal (výrok II).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od doručenia jeho rovnopisu písomne na podpísanom súde alebo ústne do zápisnice na ktoromkoľvek okresnom súde.

V odvolaní treba popri označení súdu, ktorému je adresované, dátume a podpise odvolateľa uviesť tiež, v akom rozsahu sa tento rozsudok napáda, v čom sa tento rozsudok alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti tomuto rozsudku možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa

dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), alebo f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.